

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Magyar Ákos ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tenk László jogtanácsos által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetése iránt a Nyíregyházi Munkaügyi Bíróságnál 1.M.672/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.21.613/2009/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.21.613/2009/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.
A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperesnek boltvezető munkakörben fennálló munkaviszonyát az alperes 2008. június 25-én rendkívüli felmondással megszüntette. Az indokolás szerint a felperes a selejtezésre vonatkozó feladatokat nem tartotta be. Az általa meghatározott napi selejtkereteknek megfelelő összegeket rögzítették a G-rendszeren, a többi selejtről csak ideiglenes lista készült, majd ezeket a termékeket a munkavállalók a felperes utasítására kidobták. Olyan eset is előfordult, hogy a munkavállalókkal rögzítés nélkül a teljes selejtet kidobatta. Azáltal, hogy nem valós selejttértékeket jelentett, szándékosan megtévesztette a vezetőit.

Az eladótérből több alkalommal fizetés nélkül fogyasztott péksüteményeket, üdítőt, chipset, mogyorót, cigarettát annak ellenére, hogy a munkaszerződés szerint a dézsmálás értékhatártól függetlenül rendkívüli felmondást alapoz meg. A felperes ezzel a magatartásával a munkaköri kötelezettségét szándékosan és jelentős mértékben megszegte, továbbá megingott a felperesbe vetett munkáltatói bizalom. A Nyíregyházi Munkaügyi Bíróság 1.M.672/2008/22. számú ítéletével a felperesnek - rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezménye iránti - keresetét elutasította, és az alperesi perköltség megfizetésére kötelezte. A munkaügyi bíróság megállapította, hogy a felperesen kívül egyetlen meghallgatott tanú sem nyilatkozott arról, hogy a felperest látták volna bármilyen általa elfogyasztott terméket kifizetni. Ennek alátámasztására nem találta alkalmasnak a felperes által csatolt 15 db nyugtát, mert azokból nem volt megállapítható, hogy a feltüntetett termékeket ki vásárolta meg, továbbá nem szerepelt rajtuk a felperes által hivatkozott boltvezető-helyettesről származó szignó. A felperest nem illette meg a péksütemények kóstolásának joga sem. Mindezek alapján a munkaügyi bíróság a rendkívüli felmondást már ebben a körben világosnak, valósnak, és ezzel egyidejűleg okszerűnek tartotta. Nem találta alaposnak a felperes azon hivatkozását, miszerint amennyiben előfordult, hogy egy adott napon nem a teljes

selejtmenyiséget rögzítette a G-rendszerben, erre vonatkozóan konkrét utasítást kapott a felettesétől, M.sz. működési igazgatótól szóban és e-mail-ben. E tanú vallomásából, és a csatolt e-mail-ből csak az volt megállapítható, hogy a munkáltató vállalati célszámként rögzítette, hogy az üzletekben az összes hiány csak 3 % lehet, de arra nem volt utasítás, hogy a hiányt bármi áron csökkenteni kelljen, és hogy a termékeket a G-rendszerben történő rögzítés nélkül ki lehessen dobni. A munkaügyi bíróság a tanúvallomások alapján megállapította, hogy a selejtértékeket a G-rendszeren keresztül kellett jelenteni a munkáltató felé. Azáltal, hogy a felperes nem tüntetett fel valamennyi selejtezésre került terméket, a vezetőit megtévesztette. A rendkívüli felmondás ezen indoka valós.

A felperes által tanúsított kötelezettségszegő magatartásra alapított rendkívüli felmondás megfelel az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak. E körben kiemelten értékelendő, hogy a kereskedelmi tevékenységet folytató alperesnél szigorúan tiltott az árukészletből annak kifizetését megelőzően fogyasztani, be kell tartani és be kell tarttatni a jogszabályokat és a munkáltató belső utasításait. Ez a felperestől, mint vezetőtől fokozott elvárás volt, miután az általa tanúsított magatartás olyan gyakorlatot eredményezhetett, amely miatt az alperest jelentős kár érhetett. A felperes fellebbezése folytán eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.21.613/2009/4. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest másodfokú perköltség megfizetésére. A megyei bíróság a munkaügyi bíróság által megállapított tényállást ítélezése alapjául elfogadta, és helytállónak találta az abból levont jogkövetkeztetést is. Az elsőfokú eljárás során a felperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy a selejtezési rendtől vezetői utasításra tért el. Az a körülmény, hogy M.sz. a meghallgatása során elismerte, hogy valóban volt a munkáltató által meghatározott irányszám, még nem támasztja alá azon felperesi állítást, hogy ennek betartása érdekében a G-rendszerbe történő bevezetés nélkül dobhatott ki selejtezendő árut. Megállapította, hogy a munkaügyi bíróság megfelelő mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy a felperes az üzlet árukészletéből ellenérték nélkül vásárolt, illetve fogyasztott. E körben a tanúk vallomását, és a felperes által csatolt 15 db blokkot helytállónak értékelte a munkaügyi bíróság. A tanúk az alperes munkavállalói, akiket a rendkívüli felmondást megelőzően is meghallgatott az alperes, az akkor tett nyilatkozatukat azonban fenntartották a bíróság előtt is. Így annak nincs jelentősége, hogy a jogtanácsossal a tárgyalást megelőzően az ügyről beszélgettek. Miután a felperes a vezetője volt az adott kereskedelmi egységnek, neki kellett volna elől járnia a belső utasítások végrehajtásában, és példát mutatnia abban, hogy a bolt készletéből történő fogyasztást szabályszerűen kifizesse, a boltvezetővel vagy a helyettesével, távollétükben a pénztárossal szignáltassa a blokkokat. A felperes tisztában volt azzal, hogy a

munkaszerződése szerint a bolt árukészletéből ellenérték nélkül történő fogyasztás értékhatártól függetlenül rendkívüli felmondásra okot adó körülmény, a dézsmálás tényét pedig az alperes a tanúkkal bizonyította. A bírói gyakorlat értelmében akár egyetlen, az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelő felmondási ok valósága és okszerűsége megalapozhatja a rendkívüli felmondást. A felperes esetében azonban mindkét felmondási ok valósnak és okszerűnek bizonyult.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével a felperesi keresetnek megfelelő új határozat meghozatalát. Álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok nem tettek eleget a tényállás teljes körű felderítésére vonatkozó kötelezettségüknek, és jogszabálysértő jogkövetkeztetéseket vontak le. A felperes munkáltató által kifogásolt magatartása nem merítette ki a dézsmálás Magyar Értelmező Kéziszótárban szereplő fogalmát, mivel a részéről lopási szándék nem volt bizonyítható. A tanúk vallomásából nem tűnik ki egyértelműen, hogy a felperes fizetés nélkül vett el bármilyen terméket, csak az volt megállapítható, hogy nem látták, miszerint a termékeket ténylegesen nem fizette ki. A boltvezető-helyettesek vallomása szerint a felperes nem akart fizetés nélkül árut elvenni, és ha azt később akarta is kifizetni, azt jelezte a kollégái felé, és ha ők rosszallásukat fejezték ki, inkább nem vette el az árut. Miután a dohányárúnál hiányt nem tártak fel, nem valósak a cigaretták elvételéről szóló vallomások. Kétségbe vonta a rendkívüli felmondást alátámasztó meghallgatási jegyzőkönyvek bizonyító erejét. Ezek ugyanis tanúk jelenléte nélkül készültek, így az abban foglaltakat objektív és elfogulatlan személy nem tudja megerősíteni, másrészt azok többnyire ugyanazon tartalommal, ugyanolyan szófordulatokkal, helyesírási hibákkal készültek. Életszerűtlen, hogy hat meghallgatott személy pontosan ugyanazt mondja egy adott esetről. Sérelmezte, hogy nem fogadták el bizonyítékként az általa csatolt nyugtákat, holott több olyan is volt, amely bankkártyás fizetést tanúsított, így beazonosítható lett volna a fizető személye. A dézsmálással kapcsolatos felmondási okot az alperes kétségmentesen az áruház biztonsági kamerájának felvételeivel tudta volna igazolni. A felperes felettesi utasításra tért el a selejtezési rendtől. Az utasítás megtagadása pedig a munkaszerződés alapján szintén rendkívüli felmondási ok lett volna. Ezt az utasítást M.SZ. adta, melynek tényét a csatolt e-mail-ek is alátámasztják.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001.197., BH.2002.29.].

A felülvizsgálati kérelemben hivatkoztak a fenti jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot.

Mindkét rendkívüli felmondási ok vonatkozásában az eljáró bíróságok a tényállást helyesen, a felmerült bizonyítékok egybevetése alapján azokat egyenként és összességükben, a logika szabályainak megfelelően értékelve helyes mérlegeléssel állapították meg. A tanúvallomások értékelésénél helyesen tulajdonítottak jelentőséget annak, hogy a tanúk a munkáltató előtt tett nyilatkozataikat a dézsmálásról a tárgyaláson változatlanul fenntartották, azt megismételték. Önmagában abból, hogy a tanúk az alperes alkalmazottai, elfogultságuk nem következik (BH. 1999/260.) A tanúk a bíróságon egybehangzóan nyilatkoztak arról, hogy a felperes a bolt árukészletéből előzetes fizetés nélkül több terméket elfogyasztott, és azt utóbb sem látták kifizetni. A rendkívüli felmondásban ezen fizetés nélküli fogyasztás ténye szerepel indokként, így nem annak van jelentősége, hogy a dézsmálás fogalmát a Magyar Értelmező Kéziszótár miként határozza meg, hanem annak, hogy boltvezetőként a felperes az Mt. 103. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző, munkáltató anyagi károsodását eredményező magatartást tanúsított, amely már önmagában - a bírói gyakorlat szerint is értékhatártól függetlenül - a rendkívüli felmondást megalapozza. Az eljáró bíróságok helyesen értékelték a felperes által csatolt blokkokat is. Az, hogy a felperes bizonyos esetekben - esetleg bankkártyával - fizetett a termékekért, még nem alkalmas a tanúvallomások által megállapítható felperes által folytatott fizetés nélküli fogyasztás gyakorlatának megcáfolására. Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelték a selejtezési rend megsértésére vonatkozóan is. E körben a döntésüket a Pp. 221. § (1) bekezdés alapján a szükséges mértékben megindokolták. A felperes felülvizsgálati kérelemben előadott hivatkozása erre nézve azért is alaptalan, mert a felperes a munkahelyi vezetőjének munkaviszonyra vonatkozó szabályba, jogszabályba ütköző utasítását nem lett volna köteles az Mt. 104. § (2) bekezdés alapján végrehajtani. A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felperes személyes költségmentessége folytán a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. március 30.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: Nné tisztviselő